

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 24 czerwca 2016 r.

Pozycja 422

POSTANOWIENIE z dnia 16 czerwca 2016 r. Sygn. akt Ts 32/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodnicząca
Stanisław Biernat – sprawozdawca
Leon Kieres,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 2 grudnia 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 stycznia 2015 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność: art. 545 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) z art. 190 ust. 4 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Postanowieniem z 2 grudnia 2015 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu przedmiotowej skardze konstytucyjnej. Uznał, że zarzuty podniesione w skardze konstytucyjnej są oczywiście bezzasadne, a ponadto, że skarżący nie wykazał w sposób dostateczny naruszenia przysługujących mu praw określonych w art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. Wskazał także, że w sprawie skarżącego został wydany prawomocny wyrok, a to oznacza, że skorzystał on z przysługującego mu prawa do sądu. Natomiast w odniesieniu do wymogu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania Trybunał przypomniał, że przepis art. 545 § 2 kpk ma przede wszystkim charakter gwarancyjny, zapewnia on dokonanie rzetelnej i obiektywnej oceny występowania przesłanek złożenia wniosku o wznowienie postępowania.

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zarzucił Trybunałowi naruszenie art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.) przez przyjęcie, że skarga konstytucyjna jest oczywiście bezzasadna, oraz art. 47 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 ustawy o TK z 1997 r. przez przyjęcie, że skarżący nie wykazał naruszenia przysługujących mu praw i wolności. W jego ocenie doszło do złamania przysługującego mu prawa do sądu na skutek niepoddania ocenie sądu istnienia przesłanek wznowienia postępowania w jego sprawie. Wprowadzenie przymusu adwokacko-radcowskiego, jak podnosi, może być uzasadnione jedynie ze względu na ściśle okre-

ślone przesłanki, do których nie zalicza się nadzwyczajny charakter procedury występowania z wnioskiem o wznowienie postępowania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa o TK z 1997 r. Jednak zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie w postępowaniu przed Trybunałem na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywane zażalenie dotyczy postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, która została wniesiona przed 30 sierpnia 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli, a zatem i do rozpoznania złożonego zażalenia, zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 w zw. z art. 49 ustawy o TK z 1997 r. skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b w zw. z art. 36 ust. 6 i 7 i z art. 49 ustawy o TK z 1997 r.). Bada on w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W ocenie Trybunału zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty podniesione w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w tym orzeczeniu i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

W opinii Trybunału Konstytucyjnego zarzut skarżącego, zgodnie z którym objęcie wniosku o wznowienie postępowania przymusem adwokacko-radcowskim prowadzi do naruszenia prawa do sądu, jest oczywiście bezzasadny. Skarżący całkowicie pomija – jak Trybunał słusznie wskazał w zaskarżonym postanowieniu – nadzwyczajny charakter postępowania dotyczącego wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Możliwość jego przeprowadzenia pojawia się na skutek zaistnienia szczególnych przesłanek, które ujawnia się – co istotne – po zakończeniu postępowania karnego w danej sprawie. Nie ulega zatem wątpliwości, że skorzystanie z nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest wniosek o wznowienie postępowania karnego, ma charakter dodatkowy, ponadprogramowy, wykraczający ponad konstytucyjny standard prawa do sądu. Trybunał podkreśla, że przedmiotem postępowania dotyczącego wznowienia postępowania karnego jest ocena zaistnienia szczególnych okoliczności uzasadniających skorzystanie z tej nadzwyczajnej instytucji. Oznacza to, że orzekając w tej kwestii, sąd nie odnosi się w ogóle do istoty sprawy, bada jedynie, czy istnieją podstawy do wznowienia postępowania karnego (zob. wyrok TK z 11 czerwca 2013 r., sprawa SK 23/10, OTK ZU nr 5/A/2013, poz. 57). Nadzwyczajny charakter instytucji wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania karnego, a w szczególności jego przedmiot, sprawia, że nie jest ona objęta wszystkimi gwarancjami przewidzianymi w ramach prawa do sądu (zob. wyrok TK z 12 stycznia 2010 r., sprawa SK 2/09, OTK ZU nr 1/A/2010, poz. 1). Trybunał zwraca także uwagę na to, że skarżącemu w toku postępowania został wyznaczony pełnomocnik z urzędu do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. Wymóg sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania przez takiego pełnomocnika, jak słusznie podkreślił w zaskarżonym postanowieniu Trybunał Konstytucyjny, ma charakter gwarancyjny. Jednocześnie jednak, o czym przypominał, ewentualna negatywna opinia pełnomocnika z urzędu w przedmiocie zasadności zło-

żenia wniosku o wznowienie postępowania nie wyłącza możliwości wystąpienia z takim wnioskiem sporządzonym przez pełnomocnika z wyboru. Ponadto – jak podniósł Trybunał Konstytucyjny – istnieją sądowe i wewnątrz korporacyjne mechanizmy kontroli rzetelności sporządzonej przez pełnomocnika opinii o braku podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Nie można także zapominać, jak zaznaczył, że nie każde orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność przepisu z Konstytucją stanowi podstawę do wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 2 kpk.

Trybunał zwraca także uwagę na to, że zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 1997 r. skarżący jest zobligowany do wskazania w skardze konstytucyjnej, jakie jego konstytucyjne wolności lub prawa i w jaki sposób zostały naruszone przez zakwestionowane przepisy. Uczynić to powinien, przedstawiając argumentację potwierdzającą taki stan rzeczy w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej, o którym mowa w art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 1997 r. Nie ulega zatem wątpliwości, że w skardze konstytucyjnej skarżący powinien zamieścić szczegółowe wyjaśnienia wskazujące na naruszenie przysługujących mu praw lub wolności. Niewywiązanie się z tego obowiązku, a więc niewykazanie w sposób należyty, że zarzucane przez skarżącego naruszenia rzeczywiście miały miejsce, skutkuje odmową nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. W związku ze stwierdzeniem przez Trybunał Konstytucyjny oczywistej bezzasadności zarzutów przedstawionych przez skarżącego, wobec nieprzytoczenia innych argumentów, które mogłyby wskazywać na naruszenie praw lub wolności skarżącego, Trybunał słusznie uznał, że nie doszło do należytego wykazania wspomnianego naruszenia.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego na podstawie art. 49 w zw. z art. 36 ust. 7 ustawy o TK z 1997 r., postanawia jak w sentencji.